

RP 72/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården ändras.

Enligt förslaget ska återkrav av statsunderstöd överföras från social- och hälsovårdsministeriet till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA). Understödscentralen är en separat myndighet i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet.

Lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården är en speciallag som ska tillämpas på understöd som beviljas för främjande av social välfärd och hälsa (s.k. STEA-understöd). Statsunderstödslagen tillämpas som en allmän lag på statsunderstöd.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser	6
4.1 De viktigaste förslagen	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	6
5 Alternativa handlingsvägar	7
6 Remissvar	8
7 Specialmotivering	9
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	10
9 Ikraftträdande	10
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ändring av 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården	11
PARALLELTEXT	12
Lag om ändring av 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården	12

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (284/2023) trädde i kraft den 1 januari 2024. Lagen tillämpas på beviljande av statsunderstöd av medel som i statsbudgeten anvisats för finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården. Under moment 33.90.50 i statsbudgeten har det beviljats statsunderstöd (s.k. STEA-understöd) till ett belopp av sammanlagt ca 383,6 miljoner euro 2024.

Statsunderstödslagen (688/2001) är den allmänna lag som tillämpas på STEA-understöd. Enligt 4 § 1 mom. i statsunderstödslagen avses med statsbidragsmyndighet den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. I 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården finns bestämmelser om statsbidragsmyndigheten när det gäller STEA-understöd. Statsbidragsmyndigheter är social- och hälsovårdsministeriet samt Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA). Understödscentralen är en separat myndighet i anslutning till ministeriet.

I fråga om STEA-understöden har de uppgifter som föreskrivits för statsbidragsmyndigheten i statsunderstödslagen fördelats mellan ministeriet och understödscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet beslutar om beviljande och återkrav av understöd. Understödscentralen kan på ansökan av understödmottagaren av särskilda skäl göra mindre ändringar av teknisk art i understödsbeslutet, förlänga understödets användningstid och överföra understödet till en annan allmännyttig förening eller stiftelse med rättsförmåga. Understödscentralen beslutar dessutom om avbrott i utbetalningen.

Kapitel 5 i statsunderstödslagen innehåller bestämmelser om återbetalning och återkrav av statsunderstöd. Bestämmelser om återbetalning av statsunderstöd finns i 20 § i statsunderstödslagen (688/2001, ändrad genom lag 1113/2018). Statsunderstödstagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett statsunderstöd eller en del av det som denne fått på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Statsunderstödstagaren ska betala tillbaka statsunderstödet eller en del av det, om det inte kan användas på det sätt som förutsätts i statsunderstödsbeslutet.

Bestämmelser om skyldigheten att återkräva statsunderstöd finns i 21 § i statsunderstödslagen. Statsbidragsmyndigheten ska genom ett beslut bestämma att utbetalningen av statsunderstöd ska upphöra samt att statsunderstöd som redan betalats ut ska återkrävas, om statsunderstödstagaren 1) underlåtit att återbetala ett sådant statsunderstöd eller en del av det som enligt 20 § ska betalas tillbaka, 2) använt statsunderstödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för, 3) lämnat statsbidragsmyndigheten felaktiga eller vilseledande uppgifter om någon omständighet som har varit ägnad att väsentligt inverka på erhållandet av statsunderstödet, dess belopp eller villkor, eller hemlighållit en sådan omständighet, eller 4) i övrigt på ett med 1–3 punkten jämförbart sätt väsentligen brutit mot bestämmelserna om användning av statsunderstöd eller villkoren i statsunderstödsbeslutet.

Bestämmelser om återkrav enligt prövning av statsunderstöd finns i 22 § i statsunderstödslagen. Statsbidragsmyndigheten kan genom ett beslut bestämma att utbetalningen av statsunderstödet ska upphöra samt att ett redan utbetalt statsunderstöd eller en del av det ska återkrävas, om 1) statsunderstödstagaren har förfarit i strid med 12 § 4 mom. eller 13 eller 14 §, 2) statsunderstödstagaren har vägrat att ge material enligt 17 § 1 mom. eller att bistå vid

granskningen på det sätt som avses i nämnda moment, 3) statsunderstödsstagaren har upphört med den verksamhet som varit föremål för statsunderstödet eller inskränkt den väsentligt eller överlåtit den till någon annan, 4) statsunderstödsstagaren i strid med 13 § till någon annan har överlåtit ägande- eller besittningsrätten till egendom som förvärvats med statsunderstödet, 5) statsunderstödsstagaren i strid med 13 § på ett bestående sätt har ändrat ändamålet med egendom som varit föremål för statsunderstödet, 6) statsunderstödsstagaren har blivit föremål för en utökningsåtgärd, försatts i likvidation eller konkurs eller blivit föremål för saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993), om inte något annat följer av ändamålet med statsunderstödet, eller 7) statsunderstödsstagaren i praktiken förfar på ett sätt som kan jämföras med de omständigheter som föreskrivs i detta moment genom att ge en omständighet som ansluter sig till beviljandet, utbetalningen eller användningen av statsunderstödet en annan juridisk form än vad som motsvarar sakens faktiska natur eller syfte.

I 23 § i statsunderstödslagen föreskrivs det om belopp som ska återbetalas och återkrävas i fråga om investeringsunderstöd. Det belopp som enligt 20–22 § ska återbetalas eller återkrävas i fråga om investeringsunderstöd är en så stor del av det gängse värdet av den egendom för vilken investeringsunderstöd beviljats som motsvarar understödets andel av de ursprungliga anskaffningsutgifterna för nämnda egendom efter genomförandet av investeringsprojektet.

I 26 § i statsunderstödslagen föreskrivs det om jämkning i samband med återkrav. Statsbidragsmyndigheten kan i de fall som avses i 20–22 § besluta att en del av det belopp som ska återbetalas eller återkrävas och av räntan eller dröjsmålsräntan på det inte ska drivas in, om återbetalning eller återkrav till fullt belopp vore oskäligt med hänsyn till statsunderstödsstagarens ekonomiska ställning och omständigheter eller beskaffenheten hos den egendom som förvärvats med statsunderstödet eller med hänsyn till det förfarande eller den förändring i omständigheterna som ligger till grund för återbetalningen eller återkravet. Av särskilt vägande skäl kan statsbidragsmyndigheten besluta att ett belopp som ska återbetalas eller återkrävas eller räntan eller dröjsmålsräntan på dem inte ska indrivas till någon del.

Vanligen har fall som gäller återkrav av STEA-understöd hänfört sig till investeringsunderstöd, som vanligtvis har lång användningstid, upp till 10–20 år. Investeringsunderstöd beviljas för anskaffning av stödbostäder för grupper med särskilda behov i det befintliga bostadsbeståndet, för anskaffning av datateknik och anläggningstillgångar samt för grundlig reparation av eller anskaffning av lokaler för understödsstagaren.

Under understödets användningstid kan det dock ske betydande ändringar i användningen av understödet, vilket till exempel kan leda till försäljning av understödd egendom. Understödsstagarens behov av lokaler som finansierats med investeringsunderstöd kan förändras till exempel på grund av fusion med en annan förening som är verksam inom samma bransch, varvid det kan uppstå behov av att sälja överflödiga eller underutnyttjade lokaler. I fråga om stödbostäder som finansierats med investeringsunderstöd är det däremot ibland vanligt att en stödbostad som anskaffats med understödsmedel förblir tom en längre tid i samband med att hyresgästen byts ut och det trots flertaliga försök inte hittas någon ny hyresgäst. En stödbostad som stått tom länge kan då säljas för att den inte längre ska medföra kostnader för understödsstagaren.

Oftast lämnar föreningen eller stiftelsen i sådana situationer in en ansökan till social- och hälsovårdsministeriet om jämkning eller om att återkravet ska slopas. Ministeriet begär i enlighet med etablerad praxis ett utlåtande om ansökan av understödscentralen, och detta utlåtande utgör utgångspunkt för beslutet om återkrav av understöd.

Återkrav kan också ske på myndighetens initiativ, och då finns det ofta en koppling till tillsynen av användningen av understöden. Understödscentralen går årligen igenom årsrapporterna om användningen av understöden och kan vid behov begära att en del av ett understöd ska återbetalas. I fråga om understöd som ska återbetalas kan understödscentralen göra en framställning om återkrav till social- och hälsovårdsministeriet, om understödmottagaren inte betalar tillbaka understödet efter begäran om återbetalning.

Som en del av tillsynen av användningen av understöden utför Social- och hälsoorganisationernas understödscentral också granskningar. Utifrån observationer i samband med granskningarna kan understödscentralen göra en framställning om återkrav till social- och hälsovårdsministeriet. Återkrav som grundar sig på granskningar skiljer sig till karaktären från återkrav av investeringsunderstöd.

Återkrav av understöd kan också vara kopplade till understödmottagarens konkurs och tillsyn av fordringar som har samband med den. Sådana situationer är i praktiken sällsynta.

Under moment 33.90.50 i statsbudgeten har det beviljats investeringsunderstöd till ett belopp av sammanlagt ca 7,5 miljoner euro 2024. Beloppet av de statsunderstöd som beviljats för investeringar har redan länge minskat. År 2014 beviljades exempelvis sammanlagt 28,2 miljoner euro i investeringsunderstöd av avkastningen av Penningautomatföreningens penningspelsverksamhet. Tidigare beviljades betydligt mer investeringsunderstöd, då också nybyggnad finansierades med understöden.

1.2 Beredning

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, som verkar i anslutning till ministeriet.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Återkrav av STEA-understöd grundar sig i princip antingen på ett utlåtande med förslag till beslut som social- och hälsovårdsministeriet begärt av understödscentralen eller på understödscentralens framställning till ministeriet.

Social- och hälsovårdsministeriet fattade år 2023 sammanlagt 23 beslut om återkrav av STEA-understöd. I en del av besluten gäller återkravet av understöd flera understödsobjekt för samma understödmottagare eller flera understödsår, till exempel i de fall där understödmottagaren har beviljats understöd både för anskaffning av lokaler och för grundlig reparation av dem. Ett beslut om återkrav kan också gälla olika understödsår och olika understödsobjekt. År 2023 återkrävdes sammanlagt ca 1,3 miljoner euro i STEA-understöd.

De stödbelopp som återkrävs varierar vanligtvis från några tiotusen euro till hundratusentals euro. År 2023 gällde ett återkravsbeslut i genomsnitt cirka 60 000 euro.

Omrövning av beslut om återkrav kan begäras, och ministeriet begär då ett utlåtande om omprövningsbegäran av understödscentralen innan beslut fattas. Besvär över beslut om begäran om omprövning får anföras hos förvaltningsdomstolen, och besvärstillstånd i fråga om förvaltningsdomstolens beslut kan sökas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Understödscentralen svarar för verkställandet av social- och hälsovårdsministeriets beslut om återkrav, till exempel att det fastställs en tidsplan för betalningen och att fordringar faktureras i

samarbete med Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning. Det har ofta beslutats att understöd som återkrävs betalas tillbaka i flera poster.

Ett lagkraftvunnet beslut om återkrav är som sådant utsökbart. Vid behov ansöker understödscentralen om utsökning av fordran, om understödsdeltagaren inte annars betalar det understöd som återkrävs.

Behörighetsfördelningen mellan de två statsbidragsmyndigheterna har allmänt taget ansetts fungera väl, även om den administrativt sett har upplevts vara tung när det gäller frågor om återkrav. Det nuvarande förfarandet där två statsbidragsmyndigheter deltar i behandlingen av ärenden som gäller återkrav har upplevts som en oändamålsenlig modell.

När det gäller återkrav ber ministeriet i dagens läge understödscentralen om ett utlåtande som grund för sitt eget beslut och för att få de uppgifter som behövs i ärendet. Den behörighetsfördelning som föreslås i lagförslaget, alltså att ärenden som gäller återkrav överförs till understödscentralen, förenklar de administrativa förfarandena kring STEA-understöden.

3 Målsättning

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ("Ett starkt och engagerat Finland", Statsrådets publikationer 2023:59, publicerat den 20 juni 2023) har det fastställts att regeringens mål är att avveckla överflödigt reglering och lätta på den administrativa bördan.

En överföring av behörigheten i frågor som gäller återkrav förenklar de administrativa förfarandena i anslutning till återkrav. Regeringens proposition med förslag till lag om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (RP 269/2022 rd) bereddes i slutet av regeringsperioden med brådskande tidtabell, och utgångspunkten för propositionen var att bevara de då gällande bestämmelserna, i och med att avsikten var att upphäva lotterilagens (1047/2001) bestämmelser om fördelningen av avkastningen på grund av reformen av Veikkaus Ab:s finansieringsmodell från och med den 1 januari 2024.

Syftet med denna proposition är att i enlighet med regeringsprogrammet lätta på den administrativa bördan som det nuvarande förfarandet för återkrav av STEA-understöd orsakar. I och med ändringen kan de administrativa förfarandena som gäller STEA-understöd förtydligas, förenklas och försnabbas. Ett mål är också att förtydliga arbetsfördelningen mellan statsbidragsmyndigheterna social- och hälsovårdsministeriet och Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Det har bedömts vara ändamålsenligt att behörigheten att bevilja understöd fortfarande är hos social- och hälsovårdsministeriet. Beslut om beviljande av statsunderstöd fattas av ministern.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I lagförslaget föreslås det att behörigheten i ärenden som gäller återkrav av STEA-understöd överförs från social- och hälsovårdsministeriet till Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Förslagets konsekvenser är relativt små och av administrativ karaktär.

Syftet med lagförslaget är att effektivisera förfarandena i anslutning till understöden och minska den administrativa börda som i dag är förknippad med processen för återkrav av STEA-understöd. Det har bedömts att det nuvarande förfarandet för återkrav förlänger behandlingen av återkravsärenden jämfört med en modell där Social- och hälsoorganisationernas understödscentral ansvarar för de ärenden som gäller återkrav av statsunderstöd.

Den föreslagna ändringen, som innebär att understödscentralen behandlar och avgör ärenden som gäller återkrav, leder sannolikt till att behandlingen snabbas upp. En snabbare behandling av ärenden som gäller återkrav är till fördel för de organisationer som beviljats understöd.

I 34 § i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs det om hörande av part. Innan ett ärende avgörs ska en part ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ett ärende får avgöras utan att en part hörs, om 1) yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås såsom ogrundat, 2) ärendet gäller anställande i tjänstgöringsförhållande eller antagande till frivillig utbildning, 3) ärendet gäller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på bedömning av sökandens egenskaper, 4) hörandet kan äventyra syftet med beslutet eller om det dröjsmål som hörandet medför i behandlingen av ärendet orsakar betydande skada för människors hälsa, den allmänna säkerheten eller miljön, 5) ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller om hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt.

Den föreslagna ändringen förenklar understödsförfarandena också när det gäller hörande av parter. I vissa fall av återkrav har det hävdats att social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 34 § i förvaltningslagen (434/2003) ska höra understödsmyndigheten också i fråga om utlåtandet från Social- och hälsoorganisationernas understödscentral. I och med den föreslagna ändringen kommer denna oklarhet att undanröjas.

Den föreslagna ändringen är administrativt ändamålsenlig, eftersom den försnabbar återkravsprocessen och gör den enklare för sökandena. I dagens läge utgår social- och hälsovårdsministeriet i sitt beslut i regel från det utlåtande som Social- och hälsoorganisationernas understödscentral ger om de återkravsärenden som inleds, eller så gör ministeriet endast små ändringar.

Dessutom gör den föreslagna ändringen det möjligt att i högre grad integrera statsbidragsmyndighetens behandling av återkrav med tillsynen av användningen av STEA-understöden. Ministeriet deltar i dagens läge inte i tillsynen av STEA-understöd, med undantag för ärenden som gäller återkrav. Understödscentralen övervakar användningen av understöden och har således täckande uppgifter om bl.a. understödsmyndigheterna, användningen av understöd och ansökningarna om understöd. Dessutom bedriver understödscentralen nära förvaltningsövergripande myndighetssamarbete bl.a. i fråga om tillsynen av användningen av understöd.

5 Alternativa handlingsvägar

I dagens läge ansvarar social- och hälsovårdsministeriet för beviljande och återkrav av STEA-understöd. Det nuvarande förfarandet i ärenden som gäller återkrav har administrativt sett ansetts vara onödigt invecklat.

Syftet med förslaget är att ärenden som gäller återkrav ska kunna behandlas av en enda statsbidragsmyndighet. En alternativ modell som kunde komma i fråga är att ministeriet skulle bereda återkravsärenden från början till slut, dvs. att utlåtande inte längre skulle begäras av

understödscentralen i dessa ärenden. Denna modell skulle i praktiken innebära att ministeriets personalresurser borde ökas något för att den sakkunskap som behövs ska tryggas. I denna modell skulle däremot understödscentralens arbetsmängd på motsvarande sätt minska något jämfört med dagsläget.

En modell där ministeriet helt och hållet bereder ärenden som gäller återkrav är oändamålsenlig i det avseendet att återkravet av understöd då avskiljs mer från tillsynen av användningen av understöden. Ministeriet skulle sannolikt i vilket fall som helst bli tvunget att be understödscentralen om åtminstone vissa uppgifter om statsunderstöden och förmedla uppgifterna vidare, och i så fall minskar inte arbetsmängden i någon betydande grad. Snarare kan det totala behovet av personalresurser för understödsförfarandena öka jämfört med nuläget.

Alternativt kunde behandlingen av ärenden som gäller återkrav av statsunderstöd också överföras till någon annan än understödscentralen, om de funktioner som är kopplade till statsunderstöden centraliseras i större utsträckning. En sådan modell skulle kunna komma i fråga i synnerhet om man beträffande statsunderstöden beslutade att gå in för en större organisatorisk reform, till exempel att tillsynen av användningen av understöd (inkl. återkrav) inom hela förvaltningsområdet centraliserades till en enda statsbidragsmyndighet.

Av de granskade modellerna har alternativet där återkrav av STEA-understöd organiseras som en del av understödscentralens myndighetsuppgifter bedömts vara den mest ändamålsenliga modellen. I denna modell är behandlingen av ärenden som gäller återkrav bättre kopplad till tillsynen av användningen av understöden än i dagens läge.

6 Remissvar

Utkastet till regeringsproposition var på remiss den 25 mars–13 maj 2024. Det kom in sammanlagt 8 utlåtanden.

Följande remissinstanser lämnade utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet:

- 1) Hyvinvointiala HALI ry,
- 2) Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry,
- 3) KOSTI ry,
- 4) Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry,
- 5) SOS-Lapsikylä ry,
- 6) SOSTE Finlands social och hälsa rf,
- 7) Cancerorganisationerna och
- 8) Statens revisionsverk.

Dessutom meddelade justitieministeriet och finansministeriet att de inte har något att yttra i ärendet.

Remissinstanserna understödde utkastet till förslag.

Hyvinvointiala HALI ry konstaterar i sitt utlåtande att organisationen stöder utkastet till proposition. Organisationen bedömer att den föreslagna ändringen förtydligar och sannolikt också påskyndar processen för återkrav. Organisationen uppmärksammar dock att det är viktigt att se till att organisationernas rättsskydd och besvärsmått tillgodoses när samma organisation ansvarar för såväl tillsynen som förfarandet för återkrav.

SOSTE Finlands social och hälsa rf konstaterar i sitt utlåtande att den föreslagna ändringen är administrativt ändamålsenlig, eftersom den förtydligar och därmed antagligen också påskyndar processen för återkrav. Föreningen lyfter i sitt utlåtande fram att ändringen dock inte generellt minskar den administrativa bördan för understödsmyndigheterna. Föreningen konstaterar dessutom att regeringsprogrammet syftar till att lätta på den administrativa bördan inte bara inom förvaltningen utan framför allt när det gäller förvaltningen i förhållande till andra samhälleliga aktörer, vilket innebär att man utan dröjsmål bör vidta åtgärder för att minska organisationernas administrativa börda när det gäller understöden.

Statens revisionsverk konstaterar i sitt utlåtande att administrationen kring ett enskilt statsunderstöd och en viss typ av statsunderstöd i regel genomförs bäst och effektivast, om samma myndighet ansvarar för alla uppgifter som ankommer på statsbidragsmyndigheten. Revisionsverket påpekar att denna grundläggande lösning inte kommer att ändras helt till följd av det lagförslag som nu behandlas, eftersom det endast ändrar arbetsfördelningen mellan ministeriet och understödscentralen i fråga om en enda uppgift. Verket konstaterar i sitt utlåtande att den föreslagna överföringen av uppgiften när det gäller återkrav kan anses vara konsekvent med tanke på att understödscentralen redan med stöd av gällande lagstiftning och praxis har haft en central roll i de flesta ärenden som gäller återkrav. Mot bakgrund av att understödscentralen redan har en stark roll i ärenden som gäller återkrav bedömer revisionsverket att överföringen av det egentliga ansvaret för återkrav också kan bidra till att verksamheten effektiviseras, eftersom det enligt den föreslagna modellen kommer att finnas ett allt närmare samband mellan tillsynen av användningen av statsunderstöd och statsbidragsmyndighetens uppgift i samband med eventuella återkrav.

7 Specialmotivering

5 §. Statsbidragsmyndighet. Enligt 5 § 1 mom. i lagförslaget är social- och hälsovårdsministeriet samt Social- och hälsoorganisationernas understödscentral statsbidragsmyndigheter. Detta motsvarar gällande lagstiftning.

Statsbidragsmyndighetens behörighet och uppgifter enligt statsunderstödslagen fördelas mellan social- och hälsovårdsministeriet och Social- och hälsoorganisationernas understödscentral på det sätt som föreskrivs i 2–4 mom.

Med stöd av 5 § 2 mom. i lagförslaget fattas beslut om beviljande av statsunderstöd av social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsoorganisationernas understödscentralens framställning till ministeriet utgör grund för beviljandet av statsunderstöd. Understödscentralen utarbetar i regel en gång om året ett understödsförslag som grund för ministeriets beslutsfattande.

Med stöd av 5 § 3 mom. i lagförslaget kan Social- och hälsoorganisationernas understödscentral på ansökan av understödsmyndigheterna av särskilda skäl göra mindre ändringar av teknisk art i understödsbeslutet, förlänga understödets användningstid och överföra understödet till en annan allmännyttig förening eller stiftelse med rättsförmåga. Understödscentralen får besluta om avbrott i utbetalningen och om återkrav av understöd. Återkrav av understöd är en ny myndighetsuppgift för Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Med stöd av 5 § 4 mom. i lagförslaget har både social- och hälsovårdsministeriet och Social- och hälsoorganisationernas understödscentral rätt att få behövliga och tillräckliga uppgifter med tanke på fullgörandet av statsbidragsmyndighetens uppgifter. Denna bestämmelse motsvarar den gällande regleringen.

I fortsättningen ansvarar social- och hälsovårdsministeriet för beviljandet av understöd, men till övriga delar svarar Social- och hälsoorganisationernas understödscentral för statsbidragsmyndighetens uppgifter. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att vid behov få de uppgifter som behövs för beslutsprövningen i samband med beviljandet av understöd. Ministeriet ska i första hand få behövliga och tillräckliga uppgifter av Social- och hälsoorganisationernas understödscentral, men kan vid behov också begära ytterligare uppgifter direkt av den som ansöker om understöd.

Med stöd av 5 § 5 mom. i lagförslaget svarar Social- och hälsoorganisationernas understödscentral för verkställandet av beslut om beviljande av understöd. Verkställandet i anslutning till beviljandet av understöd innefattar till exempel uppgiften att skicka ett beslutsbrev till sökandena via systemet för förvaltning av understöd.

Det föreslås att bestämmelsen ändras så att den motsvarar den överföring av behörighet som föreslås i detta lagförslag. Med stöd av den gällande lagen har Social- och hälsoorganisationernas understödscentral också svarat för verkställandet av beslut om återkrav av understöd, men i fortsättningen kommer statsbidragsmyndigheten att svara för det utan uttryckliga bestämmelser.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Statsrådets förordning om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (1059/2023) har utfärdats med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001) och lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (284/2023). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2024.

På förordningsnivå finns det inga bestämmelser om statsbidragsmyndigheten eller om återkrav av statsunderstöd, så detta lagförslag har inga konsekvenser för bestämmelser på lägre nivå än lag.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 januari 2025.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (284/2023) 5 § som följer:

5 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndigheter är social- och hälsovårdsministeriet samt Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Beslut om beviljande av statsunderstöd fattas av social- och hälsovårdsministeriet.

Understödscentralen kan på ansökan av understödmottagaren av särskilda skäl göra mindre ändringar av teknisk art i understödsbeslutet, förlänga understödets användningstid och överföra understödet till en annan allmännyttig förening eller stiftelse med rättsförmåga. Understödscentralen får besluta om avbrott i utbetalningen och om återkrav av understöd.

Både social- och hälsovårdsministeriet och understödscentralen har rätt att få behövliga och tillräckliga uppgifter med tanke på fullgörandet av statsbidragsmyndighetens uppgifter.

Understödscentralen svarar för verkställandet av beslut om beviljande av understöd.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 13 juni 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso

Lag

om ändring av 5 § i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av föreningar och stiftelser inom social- och hälsovården (284/2023) 5 § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndigheter är social- och hälsovårdsministeriet samt Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Beslut om beviljande av statsunderstöd *och om återkrav av understöd* fattas av social- och hälsovårdsministeriet.

Understödscentralen kan på ansökan av understödsdeltagaren av särskilda skäl göra mindre ändringar av teknisk art i understödsbeslutet, förlänga understödets användningstid och överföra understödet till en annan allmännyttig förening eller stiftelse med rättsförmåga. Understödscentralen får besluta om avbrott i utbetalningen.

Både social- och hälsovårdsministeriet och understödscentralen har rätt att få behövliga och tillräckliga uppgifter med tanke på fullgörandet av statsbidragsmyndighetens uppgifter.

Understödscentralen svarar för verkställandet av beslut om beviljande *och återkrav* av understöd.

Föreslagen lydelse

5 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndigheter är social- och hälsovårdsministeriet samt Social- och hälsoorganisationernas understödscentral.

Beslut om beviljande av statsunderstöd fattas av social- och hälsovårdsministeriet.

Understödscentralen kan på ansökan av understödsdeltagaren av särskilda skäl göra mindre ändringar av teknisk art i understödsbeslutet, förlänga understödets användningstid och överföra understödet till en annan allmännyttig förening eller stiftelse med rättsförmåga. Understödscentralen får besluta om avbrott i utbetalningen *och om återkrav av understöd*.

Både social- och hälsovårdsministeriet och understödscentralen har rätt att få behövliga och tillräckliga uppgifter med tanke på fullgörandet av statsbidragsmyndighetens uppgifter.

Understödscentralen svarar för verkställandet av beslut om beviljande av understöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .